

Poradnik dla rodziców

Koncepcja edukacyjna dla dzieci w wieku 0-10 lat

Mecklenburg-Vorpommern
Ministerium für Bildung und
Kindertagesförderung

Impressum

Ministerium für Bildung und Kindertagesförderung Mecklenburg-
Vorpommern

Werderstr. 124, 19055 Schwerin

Internet: www.bm.regierung-mv.de

Redakcja: Anke Rösler (V. i. S. d. P.)

Skład i szata graficzna: Ruth Hollop

Zdjęcia: strona tytułowa: koncepcja edukacyjna: produktionsbüro Tinus,
portret Simone Oldenburg: Anne Karsten; wnętrze: shutterstock.de (s. 6:
Kaesler Media; s. 8 i 17: Robert Kneschke, s. 10: Andrey_Kuzmin; s. 14: Oksana
Kuzmina); colourbox.de (s. 13)

Stan: wrzesień 2022

Spis treści

Przedmowa	4
Jak uczą się dzieci?	7
Kogo obejmuje wsparcie?	8
Czego uczą się dzieci?	9
Jak wygląda opieka zdrowotna?	11
Jak wygląda wsparcie indywidualnego dziecka?	12
Jakie znaczenie ma współpraca z rodzicami?	14
Jak angażują się dzieci?	16
Jakie znaczenie ma przejście do szkoły?	16
Wiedza, umiejętności, kompetencje w obszarach edukacyjno-wychowawczych	18

Mecklenburg-Vorpommern
Ministerium für Bildung und
Kindertagesförderung

Simone Oldenburg
Minister Edukacji i
Opieki Diennej nad
Dzieckiem

Drodzy Rodzice,

uczęszczanie do przedszkola czy przedszkola domowego jako pierwszej placówki edukacyjnej daje Państwu dziecku możliwość zdobywania nowej wiedzy i doświadczeń oraz tworzy przestrzeń dla wspólnego rozwoju.

Praca pedagogiczna w placówkach przedszkolnych jest oparta na koncepcji edukacyjnej dla dzieci w wieku 0-10 lat landu Meklemburgia-Pomorze Przednie. Stanowi ona drogowskaz dla wczesnej edukacji dzieci i jest wciąż rozwijana z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy naukowej oraz procesów zmian społecznych.

W związku z tym w latach 2021/2022 znalazły się w niej takie tematy jak „Media i edukacja cyfrowa”, „Elementarne myślenie matematyczne, poznawanie świata oraz

podstawowe doświadczenie techniczne i przyrodnicze”, z kolei w roku 2023 „Ochrona środowiska i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju”.

Celem jest indywidualne wsparcie każdego dziecka, uwzględnienie różnych zainteresowań i umiejętności jako zasobu w codziennym procesie badawczo-rozwojowym oraz skuteczne kształtowanie wraz z Państwem jako Rodzicami pierwszych lat edukacji dziecka.

Niniejszy poradnik dla rodziców ma zapewnić Państwu wgląd w podstawy edukacji i wychowania dzieci w placówkach przedszkolnych na terenie landu. Jednocześnie zapraszamy Państwa do dzielenia się swoimi pomysłami i zaangażowania w instytucjonalny proces edukacyjny.

W razie pytań zachęcam do kontaktu z kadrą pedagogiczną Państwa placówki przedszkolnej lub wychowawcą z przedszkola domowego w celu omówienia możliwości rozwoju Państwa dziecka.

Z poważaniem

A handwritten signature in blue ink, reading "Simone Oldewig". The signature is written in a cursive style with a large, decorative flourish at the end.

Jak uczą się dzieci?

Już nigdy dzieci nie będą uczyć się tak łatwo i tyle co w pierwszych latach życia. Rodzice od pierwszego dnia towarzyszyli swojemu dziecku w rozwoju i przeżywali z nim radość z wszystkiego, co nowe.

Zabawa stanowi dla dziecka jedną z najistotniejszych okazji do nauki. Dzieci badają i odkrywają „świat” same z siebie. Dlatego też wsparcie procesu uczenia się oznacza przede wszystkim danie dzieciom czasu i przestrzeni do działania. Dotyczy to zarówno domu, jak i przedszkola/przedszkola domowego.

Kluczowe znaczenie dla uczenia się ma język. Wszystkie dzieci uczą się w bezpośrednim kontakcie z opiekunami, porozumiewając się w danym języku ojczystym, dlatego wielojęzyczność należy postrzegać jako szansę.

Inicjowanie procesu uczenia się, jego podtrzymywanie oraz dostarczanie bodźców to wspólne zadanie rodziców, kadry pedagogicznej i dzieci. Dorośli są w tym przypadku osobami towarzyszącymi w procesie i uczącymi się, które w takim samym stopniu wnoszą w proces swoje doświadczenia i wiedzę.

Podobnie jak rodzina wspólnota w przedszkolu/przedszkolu domowym jest dla dzieci źródłem doświadczeń społecznych, które mają istotne znaczenie dla ich późniejszego życia.

Kogo obejmuje wsparcie?

Przedszkola/przedszkola domowe finansowane ze środków publicznych są dostępne dla wszystkich dzieci ze stałym miejscem pobytu na terenie landu Meklemburgia-Pomorze Przednie niezależnie od profilu religijnego, światopoglądowego i pedagogicznego podmiotu.

Dzieci od chwili ukończenia pierwszego roku życia do momentu rozpoczęcia nauki w szkole mają prawo do opieki w placówce przedszkolnej lub do trzeciego roku życia w przedszkolu domowym. Dzieci bez i o specjalnych potrzebach co do zasady powinny być objęte wspólną, indywidualną opieką.

Czego uczą się dzieci?

Dzieci wyrastają na pewne siebie i w pełni ukształtowane osobowości, które w ramach interakcji społecznych poznają, czym jest szacunek do drugiego człowieka oraz podejmowanie demokratycznych decyzji.

Dzieci uczą się analizować problemy i testować rozwiązania.

„Błędy” to element procesu uczenia się podobnie jak koncentracja, wytrwałość oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności w różnych obszarach.

Język i mówienie stanowią kluczowe zadanie edukacyjno-wychowawcze, bowiem umiejętność mówienia jest dla wszystkich dzieci istotnym warunkiem umożliwiającym udział w życiu społecznym oraz skuteczną realizację wszystkich zadań życiowych i tych związanych z nauką.

Dzieci pochodzące z rodzin nieniemieckojęzycznych uczą się komunikować w języku niemieckim. Jednocześnie podobnie jak dzieci, których językiem ojczystym jest język niemiecki, uczą się szacunku do języka ojczystego.

W przedszkolu/przedszkolu domowym dzieci uczą się przydatnych w życiu rzeczy: otrzymują wsparcie w samodzielnym wykonywaniu wielu codziennych czynności stosownie do poziomu rozwoju i wieku.

Dzieci czerpią przyjemność z układania, porównywania i mierzenia. W trakcie zabawy, prostych eksperymentów czy warsztatów edukacyjnych dzieci zdobywają podstawową wiedzę z dziedziny matematyki, informatyki, techniki i przyrody. Oferta zajęć muzycznych, tanecznych, teatralnych oraz zajęcia plastyczne i manualne wspierają dzieci w ich kreatywnych formach wyrazu.

Dzieci uczą się, że zdrowie to podstawowy warunek życia codziennego. Stosownie do poziomu rozwoju i wieku dzieci uczą się dbać o swoje zdrowie.

Dzieci doświadczają natury i poznają swoje najbliższe otoczenie. Wychowawcy towarzyszą im w kwestiach etnicznych czy religijnych oraz w rozwoju systemu wartości i zrównoważonym działaniu. Tolerancja i poszanowanie innych kultur, osobistych przekonań i różnych stylów życia są

Jak wygląda opieka zdrowotna?

nauczane i praktykowane od małego.

Przedszkola/opiekunowie z przedszkola domowego przed przyjęciem dziecka będą wymagać od rodziców informacji na temat daty i rodzaju ostatnich badań okresowych dziecka, jak również szczepień. W przypadku stwierdzonych (zdiagnozowanych) zaburzeń rozwojowych kadra pedagogiczna placówki przedszkolnej oraz opiekunowie z przedszkola domowego mogą wspólnie ustalić indywidualny system wsparcia dziecka.

Jak wygląda wsparcie indywidualnego dziecka?

Kadra pedagogiczna w ścisłej współpracy z rodzicami jako swoje zadanie traktuje indywidualne wsparcie każdego dziecka oraz zidentyfikowanie jego mocnych stron i szczególnych cech. Każde dziecko powinno czuć się dobrze w przedszkolu/przedszkolu domowym i postrzegać siebie jako ważnego członka małej wspólnoty. Dotyczy to również bliskiej relacji z kadrą pedagogiczną/opiekunami z przedszkola domowego.

Do kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej należy obserwacja dzieci i regularne dokumentowanie swoich obserwacji. W przypadku stwierdzenia istotnych odchyłeń rozwojowych u dziecka, wspomniane notatki stanowią podstawę do ukierunkowanego, indywidualnego wsparcia takiego dziecka.

Indywidualną poradę na temat opieki i sytuacji swojego dziecka rodzice uzyskują w swojej placówce przedszkolnej, u opiekunów z przedszkoli domowych oraz w urzędach ds. młodzieży na miejscu.

Jakie znaczenie ma współpraca z rodzicami?

Oparta na partnerstwie współpraca między rodzicami i kadrami pedagogicznymi/opiekunami z przedszkoli domowych stanowi istotny warunek optymalnego rozwoju każdego dziecka. Rodzice są dla dziecka najważniejszymi autorytetami i ekspertami.

Udana współpraca zawsze opiera się na szacunku i wzajemnym zaufaniu.

W ramach rozmów na temat rozwoju dziecka można omówić różne doświadczenia i obserwacje podczas kontaktu z dzieckiem z uwzględnieniem danej kultury, zaakcentować postępy w rozwoju dziecka oraz ustalić ewentualną ofertę edukacyjną.

Wspólne projekty i otwarta wymiana poglądów na temat życzeń i potrzeb w zakresie współpracy łączą i wzmacniają relację pomiędzy rodzicami a wychowawcami. Obie strony mogą wykorzystać swoje umiejętności, pozytywnie kształtując w ten sposób przestrzeń, jaką jest przedszkole/przedszkole domowe.

Dotyczy to również zaangażowania w Komitecie Rodzicielskim własnej placówki przedszkolnej, Powiatowym lub Miejskim Komitecie Rodzicielskim oraz Krajowym Komitecie Rodzicielskim. Pomysły, życzenia, jak również propozycje dotyczące dobrej pracy pedagogicznej są mile widziane.

Rodzice z upośledzeniem słuchu lub mowy w celu wykonywania swoich praw i obowiązków w zakresie wspomnianej współpracy mogą skorzystać z prawa do zapewnienia tłumacza niemieckiego języka migowego dla realizacji komunikacji ustnej i pisemnej, z gestów towarzyszących głośnemu mówieniu oraz innych stosownych środków komunikacji. Do dyspozycji rodziców z doświadczeniem imigracyjnym są tłumacze Sprachmittlungsnetzwerk Mecklenburg-Vorpommern.

Jak angażują się dzieci?

Dzieci aktywnie kształtują swoją codzienność. W ten sposób nabywają kompetencje personalne, społeczne, kognitywne i motoryczne oraz znajdujące bezpośrednie zastosowanie codzienne umiejętności praktyczne. Dzieci już we wczesnym wieku i w sposób dla nich oczywisty uczą się, jak zaangażowanie i demokracja przekładają się na całkiem normalne zachowania i wartości.

Jakie znaczenie ma przejście do szkoły?

Przejście z przedszkola do szkoły to szczególne wydarzenie w życiu dziecka i jego rodziny. Pełne ciekawości i dumy z tego, czego już nauczyło się w przedszkolu dziecko pragnie pokazać, że jest uczniem.

Dzięki zainteresowaniu i poświęconej uwadze rodzice w kluczowy sposób wspierają swoje dziecko w tej ekscytującej fazie życia. Wspólnie z przedszkolem/opiekunem z przedszkola domowego rodzice przyczyniają się do pozytywnego nastawienia swojego dziecka do szkoły, a tym samym również do dalszego sku-

tecznego uczenia się.

Korzystając z druku „Informacja dla rodziców” rodzice mają możliwość przekazania do szkoły i świetlicy skróconej wersji dokumentacji dziecka. W ten sposób pedagodzy ze wspomnianych placówek jeszcze przed rozpoczęciem szkoły uzyskują wgląd w kompetencje dziecka. Dzięki temu od samego początku można skoncentrować się na szczególnych potrzebach w zakresie indywidualnego wsparcia dziecka.

Ścisła współpraca pomiędzy przedszkolem i szkołą podstawową wspiera ten proces oraz ułatwia przyszłym uczniom przejście z przedszkola.

Wiedza, umiejętności, kompetencje w obszarach edukacyjno-wychowawczych

Zintegrowanie nauczanie języka i komunikacja

udział w sytuacjach komunikacyjnych

efektywne stosowanie zdobytych już umiejętności językowych

wyrażanie za pomocą środków językowych uczuć związanych z przeżyciami takich jak radość, strach i umiejętność

opowiadanie o swoich przeżyciach

wyrażanie swojej opinii w sposób werbalny

zainteresowanie treścią i językiem w kontakcie z (międzykulturową) literaturą

utrzymywanie uprzejmej interakcji językowej

posługiwanie się różnymi przyborami do pisania

nazywanie rzeczy i faktów z otoczenia, zapamiętywanie szczegółów i spójne wypowiadanie się na ich temat

wyjaśnianie problemów w interakcjach społecznych z dorosłymi i rówieśnikami

wyrażanie potrzeb, opinii i życzeń

Rozwój personalny i społeczno-emocjonalny, system wartości i religijność, kompetencje kulturowe

traktowanie drugiego człowieka z szacunkiem i tolerancją oraz pokojowe rozwiązywanie konfliktów

rozumienie, negocjowanie i przestrzeganie reguł gry

dostrzeganie potrzeb i pragnień innych osób oraz pomaganie im

zastanawianie się nad przyjacielskimi stosunkami i wymiana zdań na ten temat

dostrzeganie stosowania reguł i norm dla dobrego samopoczucia we wspólnocie i ich respektowanie

umiejętność otwartego traktowania różnorodności kulturowej, językowej i fizycznej

dostrzeganie emocji u siebie i innych, umiejętność radzenia sobie z nimi i ich wyrażania

uczenie się, jak radzić sobie z frustracją

umiejętność mówienia „nie” dorosłym w sytuacjach nadużyć

identyfikowanie się z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego

zadawanie pytań o sens i umiejętność dialogowego rozwijania własnego obrazu świata

tolerancja dla innych światopoglądów i systemów wartości, religii oraz różnorodności seksualnej i płciowej

Elementarne myślenie matematyczne, poznawanie świata oraz podstawowe doświadczenie techniczne i przyrodnicze

rozpoznawanie, opisywanie i odróżnianie różnych obiektów i ich właściwości

Liczenie, tworzenie, porównywanie i opisywanie zbiorów, rozumienie relacji między zbiorami i operowanie na zbiorach

odczytywanie subiektywnie istotnych pór na zegarze i orientacyjne określanie czasu

przyporządkowywanie subiektywnie istotnych nazw miesięcy i dat takich jak Boże Narodzenie czy data urodzenia w roku

odróżnianie monet naszej waluty i ich wartości

obserwowanie, badanie, opisywanie i zastanawianie się wspólnie z innymi dziećmi nad zjawiskami przyrody i zagadnieniami technicznymi

nabywanie technik pracy w sensie techniczno-praktycznym

właściwe i bezpieczne korzystanie z prostych narzędzi, urządzeń i różnych materiałów

przeprowadzanie podstawowych operacji umysłowych w oparciu o praktyczne działania

poznawanie i jednocześnie docenianie faktu, że błędy mają znaczenie i sens

testowanie różnych sposobów wyciągania wniosków z błędów

rozwijanie poczucia przeszłości i przyszłości

radzenie sobie z istotnymi reprezentacjami matematycznymi, informatycznymi i przyrodniczo-technicznymi w kontekście praktycznym (np. obrazki przedstawiające zbiory, kalendarz, ostrzeżenia i instrukcje bezpieczeństwa)

poznawanie istnienia i funkcji istotnych w życiu codziennym urządzeń informatycznych (sygnalizacja świetlna, aparat cyfrowy itd.)

umiejętność rozpoznawania, kontynuowania, przełamywania i samodzielnego kształtowania wzorców

rozpoznawanie regularności w sytuacjach

dostrzeganie i rozpoznawanie różnych fragmentów (pikseli) jako elementów całości

znajomość różnic pomiędzy zjawiskami przyrody żywej i nieożywionej

poznawanie zjawisk fizycznych takich jak światło i cień, wydawanie odgłosów i dźwięków

rozumienie układu słonecznego i jego znaczenia dla naszego rytmu dnia i rytmu rocznego oraz dla przyrody

rozpoznawanie związku przyczynowo-skutkowego

Media i edukacja cyfrowa

dostrzeganie wpływu korzystania z mediów na zdrowie i styl życia

umiejętność identyfikacji i kwestionowania promowanego w mediach wizerunku ról społecznych kobiety i mężczyzny

dostrzeganie potrzeb i pragnień innych osób w kontakcie z mediami

umiejętność radzenia sobie ze stresem społecznym w kontakcie z mediami

odróżnianie świata wirtualnego i rzeczywistości

odkrywanie mediów jako narzędzia kreatywnego

analizowanie mediów i krytyczna refleksja

odnoszenie się do siebie z szacunkiem również w formie cyfrowej

ponoszenie odpowiedzialności za własne działania medialne

nauka kompetencji podczas korzystania z nośników komunikacyjnych w celu wzmocnienia umiejętności budowania relacji

Muzyka, edukacja estetyczna i artystyczna

rozumienie i dostrzeganie języka muzyki i sztuki

radosne i zabawne operowanie głosem

śpiewanie krótkich fragmentów i całych piosenek samodzielnie i wspólnie z innymi

spontaniczny i radosny udział w zabawach rozwijających śpiewanie, mówienie i zabawach ruchowych

zapamiętywanie i powtarzanie prostych ruchów rąk, kroków i sekwencji kroków do zabaw ruchowych i tańców

dostrzeganie różnych kształtów i kolorów oraz bardziej świadome ich stosowanie

wyrażanie własnych uczuć i nastrojów oraz pór roku w przyrodzie

opowiadanie o życiu i doświadczanie niektórych artystów i ich obrazów w odniesieniu do własnego świata dziecka

tworzenie podstawowych form plastycznych i dostrzeganie różnych sposobów ich wyrazu

świadomość własnych uczuć podczas doświadczania muzyki i sztuki

eksperymentowanie z materiałami związanymi z muzyką i sztuką

Ciało, ruch, zdrowie i profilaktyka

zróżnicowany i urozmaicony ruch

badanie i testowanie nowych form ruchu

odkrywanie i rozumienie funkcji własnego ciała

naśladowanie interesujących czynności ruchowych innych osób

doświadczanie uznania społecznego we wspólnocie

pokazywanie własnych osiągnięć za pomocą umiejętności motorycznych i porównywanie ich z innymi

poznawanie możliwości i granic własnych umiejętności fizycznych

poznawanie i okazywanie chęci pomocy podczas aktywności ruchowych

stosowanie podstawowych umiejętności ruchowych (m.in. bieganie, skakanie, rzucanie, łapanie, toczenie, przesuwanie)

wchodzenie w interakcję z innymi uczestnikami zabawy

rozwijanie świadomości pozytywnej sfery prywatności

rozwijanie podstawowej wiedzy na temat seksualności

poznawanie różnicy pomiędzy głodem i apetytem

umiejętność odpowiedzialnego i samodzielnego obchodzenia się z jedzeniem i piciem

rozwijanie wycucia, co nam służy i jest dobre dla zdrowia

nauka manier przy stole i kultury jedzenia

podstawowa wiedza na temat codziennej higieny zębów, pozostałe elementy higieny ciała i zdrowe odżywianie

Ochrona środowiska i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju

odbieranie środowiska za pomocą wszystkich zmysłów

rozwijanie szacunku dla przyrody i środowiska oraz przejmowanie odpowiedzialności

budowanie wiedzy na temat fauny, flory i zagadnień ekologicznych oraz rozumienie cykli i powiązań systemowych

poznawanie możliwości i skutków własnego działania

umiejętność zrównoważonego kształtowania teraźniejszości i przyszłości

nauka zrównoważonego i zorientowanego na ochronę środowiska stylu życia

wiedza, w jakich artykułach trwałego użytku i dobrach konsumpcyjnych występuje przyroda (woda w mięsie, zboże w paliwach itd.)

budowanie wrażliwości na wartości takie jak godność człowieka, sprawiedliwość i ochrona środowiska naturalnego

wiedza na temat obchodzenia się z energią, żywnością, bioróżnorodnością, sprawiedliwością międzypokoleniową i różnorodnością kulturową

doświadczenie, że umiejętność współpracy i zrównoważone współtworzenie w kwestiach ekologicznych i społecznych jest możliwe i cenione

